

Svar på forespørgsel om udyrkede arealer i adgangsreglerne

Notat fra DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi

Dato: 28. august 2012

Forfatter: Bettina Nygaard

Institut for Bioscience

Rekvirent:
Naturstyrelsen
Antal sider: 3

Kvalitetssikring, centret:
Jesper R. Fredshavn

AARHUS
UNIVERSITET

DCE - NATIONALT CENTER FOR MILJØ OG ENERGI

Tel.: +45 8715 0000
E-mail: dce@au.dk
<http://dce.au.dk>

SNS har bedt om en vurdering fra DCE om hvorvidt det vil være muligt, at komme en definition om udyrkede arealer nærmere end beskrivelsen i vejledningen i dag.

Svar: Det er vanskeligt at lave en definition af "udyrkede areal", da man skal forholde sig til den restmængde, som er tilbage, når de dyrkede marker, stubmarker, unge brakmarker, høslætarealer, parker, haver, strande, klitfremmede arealer og skove er taget fra.

Man kan sikkert komme nærmere med nogle flere eksempler - måske i et skema over arealer, som man må betræde og hvor der ikke er adgang. Måske også med en henvisning til GIS-temaer på miljøportalen. Så kan man som borger planlægge sine gåture ude i det fri. Der kunne også udarbejdes et tema på Danmarks Arealinformation med de arealer, som man ikke må færdes på, omfattende unge/gamle marker i omdrift, græsmarker i omdrift, udyrkede arealer i private skove osv.

Er der mulighed for en biologisk definition?

Svar: Nej.

DCE's vurdering er, at vi ikke kan komme med en biologisk definition på de udyrkede arealer. Det hænger sammen med at "udyrkede arealer" omfatter ganske mange forskellige plantesamfund og at der er mange ikke-biologiske bestemmelser i lovgivningen.

Et vanskeligt område er de ferske enge. Dyrkede græsarealer præget af kulturgræsser er "dyrkede", medens § 3 enge er "udyrkede". Men mange § 3 enge må efter lovgivningen gerne omlægges og isåes med kulturgræsser med mere end 7-10 års mellemrum. En nyomlagt § 3 kulturesseng vil derfor minde meget om en dyrket græsmark. Derfor vil en § 3 eng ikke altid have en alsidig plantevækst. I Adgangsvejledningens afsnit om udyrkede arealer står endvidere, at "Eng, hvor der foretages høslæt, opfattes ikke som udyrkede arealer". Det er jo kun en mindre del af sæsonen, at det er tydeligt, at der foretages høslæt.

DCE har lavet en rapport om plantesamfund i enge og moser (Faglig rapport nummer 728), hvor en række mere eller mindre kulturpåvirkede samfund er beskrevet, men her har det ikke været muligt at komme med en skarp skelnen mellem plantesamfund på de arealer, som er omfattet af § 3, og plantesamfund, hvor arealet ikke har § 3 beskyttelsen. Det er således heller ikke muligt, at opstille en liste af arter, der findes på udyrkede engarealer, men ikke på dyrkede græsmarker.

Et andet problemområde er brakmarkerne. På tørre, sandede, næringsfattige jorder kan vegetationen relativt hurtigt (og under 5 år) fremstå med en alsidig plantevækst, særligt hvis der ikke foretages slåning af plantedækket. Det vil for mange ligne et overdrev (det kan være vanskeligt for selv rutinerede botanikere at skelne mellem opgivne marker og overdrev). På lerede og næringsrige jorder er successionen meget langsommere og vegetationen vil fremstå kulturpåvirket i ganske mange år - måske endda mere end 20 år. Men hvis den næringsrige jord ligger uudnyttet hen og drænen ikke vedligeholdes, kan der indvandre arter, der relativt hurtigt får arealet til at fremstå som en ugræsset højstaudeeng. Så når der i vejledningen står, at "Et areal, som har ligget brak i op til 5 år, vil sædvanligvis ikke fremstå som udyr-

ket og der er således ikke adgang, mens et areal, som har ligget brak i 20 år, normalt vil betragtes som udyrket og dermed med adgang” er det et forsøg på at skelne over tid. Denne parameter vil dog ikke kunne anvendes generelt, men alene som en rettesnor hvor brugeren samtidig også skal kunne vurdere vegetationen.

Eller blot en definition på, hvad der karakteriserer et dyrket areal, som der så ikke er adgang til efter NBLs bestemmelser?

Svar: det dyrkede areal med synlig afgrøde er jo relativt simpelt at beskrive, men dækker kun en mindre del af det man ikke må gå på.